

Reference prema APA¹ standardu

Branko Bognar

Izvori koji se koriste u radu moraju biti navedeni u tekstu i u popisu literature. Osnovni princip je da svaka ideja ili riječi drugih autora moraju biti formalno označeni, bez obzira jesu li parafrazirani ili su doslovno citirani. Na kraju teksta treba navesti potpun popis korištenih izvora.

Tablica 1. Primjeri referenci u tekstu i u popisu na kraju teksta.

U tekstu	U popisu na kraju teksta
Knjiga (jedan autor)	
Autor, A. A. (godina). <i>Naslov knjige</i> . Mjesto izdanja: Izdavač.	
(Rogers, 1969)	Rogers, C. R. (1969). <i>Freedom to learn</i> . Columbus, OH: Merrill.
Knjiga (dva ili više autora)	
Autor, A. A., i Autor, B. B. (godina). <i>Naslov knjige</i> . Mjesto izdanja: Izdavač.	
(Winter i Munn-Giddings, 2001)	Winter, R., i Munn-Giddings, C. (2001). <i>A handbook for action research in health and social care</i> . New York, NY: Routledge.
Poglavlje knjige (zbornik radova)	
Autor, A. A. (godina). Naslov poglavlja. U B. B. Autor, <i>Naslov knjige</i> (str. x-y). Mjesto izdanja: Izdavač.	
(Lave, 1999).	Lave, J. (1999). Situating learning in communities of practice. U L. Resnick, J. Levine, i S. Teasley (Ur.), <i>Perspectives on socially shared cognition</i> (str. 63-82). Washington, DC: APA.
Časopis	
Autor, A. A. (godina). Naslov članka u časopisu. <i>Naziv časopisa, svezak(broj), stranice</i> .	
(Bognar, 2004, str. 279)	Bognar, B. (2004). Poticanje kreativnosti u školskim uvjetima. <i>Napredak</i> , 145(3), 269-283.
Doktorske disertacije	
Autor, A. A. (godina). <i>Naslov disertacije</i> (Doktorska disertacija). Preuzeto s adrese	
(Bognar, 2008)	Bognar, B. (2008). <i>Mogućnost ostvarivanja uloge učitelja - akcijskog istraživača posredstvom elektroničkog učenja</i> (Doktorska disertacija). Preuzeto s http://dar.nsk.hr/?vdoc=6947&page=1
Web stranica (poznat je autor i navedena je godina izdavanja)	
Autor, A. A. (godina). <i>Naslov web stranice</i> . Preuzeto datum s adrese	
(Whitehead, 2003)	Whitehead, J. (2003). <i>Improving student learning through passion in our professional practice</i> . Preuzeto 6. svibanja 2006 s http://www.bath.ac.uk/~edsajw/writings/jwoerc03.htm
Web dokument (poznata je organizacija ili ustanova te godina izdavanja)	
Naziv organizacije ili ustanove (godina). <i>Naslov web stranice</i> . Preuzeto datum s adrese	
(American Psychological Association, 2001)	American Psychological Association. (2001). <i>Electronic references</i> . Preuzeto 1. studenog 2001 s http://www.apastyle.org/eleceref.html
Samostalni web dokumenti bez imena autora koji nije datiran	
Nije potrebno navoditi referencu u popisu literature. Dovoljno je u tekstu navesti adresu stranice.	
Osobna komunikacija	
(I. Prezime, osobna komunikacija, datum)	Osobna komunikacija (npr. e-pošta, odgovori dani u intervjuima) se ne navodi u popisu literature, već samo u tekstu.

¹ American Psychological Association (APA). APA standard je tek jedan od nekoliko postojećih stilova koji se koriste u pisanju stručnih tekstova. Ukoliko se odlučite za neki drugi standard važno je pri tome biti dosljedan. Naime, nikako se ne smije u jednom tekstu kombinirati nekoliko standarda.

Ako se pozivate na ideje iz drugih izvora ali ih ne navodite doslovno niti ih parafrazirate, morate samo navesti autora i godinu publikacije (Primjer 1). Moguće je navesti i nekoliko autora kod kojih ste naišli na slične ideje.

Primjer 1. Pozivanje na ideje iz drugih izvora pri čemu ih se ne navodi doslovno nit parafrazira

U akcijskim istraživanjima učitelji nastoje zamijeniti hijerarhijski, autoritarni, standardizirani i konformistički pedagoški model s emancipacijskim, osnažujućim i demokratskim procesom (Appleby, 1997; Crebbin, 2000; Carr i Kemmis, 1986; Marentič-Požarnik, 1990.) pri čemu odgojno djelovanje učitelja nije manipulacija (Polić, 1997), već komunikativno djelovanje u kojem sudionici nastoje postići suglasnost (Habermas, 1990; Habermas, 1988, 1979).

Ako parafrazirate ideje drugih autora, morate navesti referencu u zagradama koja sadrži autora i godinu izdanja (Primjer 2). Ako pak doslovno citirate nečije riječi, trebat ćete navesti i broj stranice u referenci (Primjer 3).

Primjer 2. Parafraziranje teksta iz drugih izvora

Bitna razlika između akcijskih istraživanja i empirijsko-analitičkog znanstvenog pristupa očituje se u *postupku validacije*. Pod validnošću se u tradicionalnim istraživanjima podrazumijeva da instrument koji koristimo mjeri upravo ono što treba mjeriti. Da bi se to utvrdilo Mužić (1986) predlaže uspoređivanje pitanja u instrumentu s nekim dokumentom, npr. programom ili utvrđivanjem slaganja rezultata instrumenta kojem se utvrđuje validnost s rezultatima instrumenta kojemu je validnost već utvrđena.

Prilikom citiranja teksta koristi se kraći ili duži oblik. Naime, ako tekst koji citiramo sadrži do 40 riječi, tada ga citiramo kao dio našeg teksta samo pod navodnicima (Primjer 3). U tom slučaju će referenca u zagradama biti ispred rečeničnog znaka za kraj retka.

Primjer 3. Citiranje teksta koji sadrži manje od 40 riječi.

Odvajanje teorije i interesa, odnosno znanosti i djelovanja također je značajka oba pristupa. Znanost se nastoji pokazati neumiješanom u trenutne društvene procese jer se plaši rizika „jednom spoznate povezanosti spoznaje i interesa“ (Habermas, 1986, str. 126).

Citat duži od četrdeset riječi treba napisati kao novi odjeljak s uvučenim lijevim rubom u odnosu na ostatak teksta (Primjer 4). Tekst nije potrebno stavljati u navodnike, a referenca u zagradama se stavlja iza rečeničnog znaka.

Primjer 4. Citiranje teksta koji sadrži 40 i više riječi.

Miljak (1996) daje cjelovit prikaz većeg akcijskog istraživanja ostvarenog u dječjem vrtiću „Izvor“ u Zagrebu. Istraživanje je trajalo četiri godine (1989-1993) i temelji se na humanistički usmjerenom kurikulumu. U ovom istraživanju podijeljene su uloge istraživača i odgajatelja:

Kao što je odgajatelj pomagač i voditelj djeteta u tom procesu, istraživač je u akcijskom istraživanju pomagač i voditelj odgajatelja, u procesu istraživanja odgojno-obrazovne prakse. Istraživač samo pomaže u jednoj globalnoj orijentaciji a ne propisuje ono što će se raditi. Promjene koje se događaju u praksi prije svega su promjene u procesu poučavanja – kako poučavati, kako postupati s djecom – a ne što će se poučavati. (str. 151)

U slučaju kada želite navesti citat za koji niste pročitali originalni tekst, već ste ga pronašli u nekom drugom izvoru, napišite prezime autora kojeg citirate, a zatim u zagradi navedite odakle je preuzet citat (Primjer 5). U popisu referenci, dakako, navest ćete samo one izvore koje ste pročitali.

Primjer 5. Citiranje teksta iz sekundarnog izvora.

Zuber-Skerritt (citirano u Bognar, 2006, str. 7) navode sljedeće vrste akcijskih istraživanja: ...

Kada izvor koji koristite ima tri do pet autora, tada prvi puta navedite sve autore (npr. McNiff, Lomax & Whitehead, 1996), a svaki sljedeći puta navedite samo prvog i kraticu et al. (*et alia*) što na latinskom znači i drugi (npr. McNiff et al., 1996). U slučaju da je tekst koji koristite pisalo šest ili više autora, tada navodite samo prvog i et al. Ako neki od autora imaju isto prezime, a različito ime, tada u tekstu ispred prezimena treba navesti inicijal imena (npr. B. Bognar, 2004; L. Bognar, 1999).

Prilikom izrade popisa referenci važno je voditi računa o zagradama, točkama i zarezima između pojedinih elemenata reference. Godina izdanja se uvijek stavlja u okrugle zagrade iza kojih slijedi točka. Iza naslova teksta slijedi točka. Referenca završava točkom, osim u slučaju kada se radi o izvoru preuzetom s Interneta.

Primjer popisa literature

Appleby, R. (1997). A Middle Management Course: Professional development or manipulation?. *Teacher Development*, 1(2), 293-306.

Carr, W., i Kemmis, S. (1986). *Becoming Critical*. London, UK: The Falmer Press.

Crebbin, W. (2000). The Critically Reflective Practitioner. Preuzeto 2. veljače 2001 s

<http://www.ballarat.edu.au/~wcrebbin/TB780/Critreflect.html>

Habermas, Jürgen (1979). *Communication and evolution of society*. London, UK: Heinemann.

Habermas, Jürgen (1988). *Filozofski diskurs moderne*. Zagreb, RH: Globus.

Habermas, J. (1990). Tumačenja uz pojam komunikacijskog djelovanja. U Katunarić, V., *Teorija društva u frankfurtskoj školi* (str. 593-619). Zagreb, RH: Naprijed.

Marentič-Požarnik, B. (1993). Akcijsko raziskovanje – spodbujanje učiteljevega razmišljanja in profesionalne rasti. *Sodobna pedagogika*, 44(7-8), 347-359.

Miljak, A. (1996). *Humanistički pristup teoriji i praksi predškolskog odgoja: model Izvor*. Zagreb, RH: Persona.

Mužić, V. (1986). *Metodologija pedagoškog istraživanja*. Sarajevo, BiH: Svjetlost.

Polić, M. (1997). *Čovjek – odgoj – svijet*. Zagreb, RH: KruZak.